

Bohoslužba 22. 5. 2022

Ve jménu Otce, i Syna, i Ducha svatého.

Pokoj vám!

Introit: Pojd'te, slyšte, všichni bohabojní, budu vám vyprávět, co mi Bůh prokázal. (Žalm 66,16)

Pozdrav

Píseň: 637

Modlitba: Bože všeho života, veliký a milující, tvou vůlí pro nás je pokoj, jaký nemůže svět dát, tvým darem je Přímluvce, kterého nám tvůj Syn zaslíbil. Potěšuj naše srdce, kdykoli se nacházejí ve zmatku a nepokoji a vyháněj z nich veškerý strach. Daruj nám vytrvalost v lásce a věrnost k tvému slovu, abychom mohli být místem, v němž přebýváš. Dej, ať se stále radujeme ze vzkříšení tvého Syna, aby toto velikonoční tajemství, které v těchto padesáti dnech slavíme, ovlivňovalo a měnilo celý náš život. Vyslyš nás pro svého Syna, našeho Pána a bratra Ježíše Krista, který s tebou a s Duchem svatým žije a působí na věky věků. Amen.

1. čtení: Skutky 16,9–15

Píseň: 147 (5x)

2. čtení: Jan 14,23–29

Kázání

Bliží se svatodušními svátky a tak příhodně zaznělo z Janova evangelia slovo o Duchu sv. Zařazení tohoto čtení do období mezi velikonoční svátky a letnice má svoji logiku. Janovské letnice totiž nastávají hned po Ježíšově vzkříšení, kdy Pán předává učedníkům dar Ducha sv. Ale těch témat před námi evangelista dnes otevřel několik: např. lásku, radost, pokoj, Ježíšův odchod, působení Božího Ducha. Budu se v následujících chvílích věnovat dvěma z nich, které však spolu jistě souvisejí. Nejprve Duchu sv., o němž již byla řeč.

Stejně jak jsme na to narazili minulou neděli, hovoří Ježíš k učedníkům ještě před svou smrtí. Pronáší k nim dlouhou řeč, která je má připravit na to, co se bude dít. A svoji roli v této budoucnosti bude hrát i Duch sv. Jeho úkol bude spočívat v přebývání s učedníky namísto tělesného Ježíše. Apoštolové tedy nebudou opuštěni, zanecháni bez pomoci.

Na ty, kdo nás opustili, můžeme myslet, zpřítomňovat si je ve vzpomínkách či si je prohlížet na fotografiích. Ježíš však bude s učedníky jiným, hlubším, „živým“ způsobem. Prostřednictvím Ducha. Touto přítomností je bude také povzbuzovat k plnění jejich úkolů, dávat jim jistotu, že Bůh je s nimi. Ale nebude se jednat pouze o prosté, pasivní přebývání. Duch bude zastávat také funkci „pedagogickou“. Ježíšovo dílo se bude dále rozvíjet, bude pokračovat a právě Duch má za úkol učit následovníky Vzkříšeného rozpoznávat kritéria toho, co odpovídá Ježíšovu stylu. Připomínat jim jeho příběh a jeho postoje, aby rozeznali to, co je opravdu křesťanské, tedy kristovské.

Pozemský příběh Ježíšův je měřítkem, k němuž se stále vracíme. Třebaže se zdá podivné vracet se pořád k několik tisíc let starým textům, pocházejícím navíc ze zcela jiné kultury. Při rozpoznání Ježíšova klíčového významu a jeho vzorové role pro křesťany však tento návrat

dává smysl. Samozřejmě je třeba biblické oddíly vykládat a převádět jejich poselství do současnosti. K tomu, aby byl výsledek této vykladačské činnosti co nejlepší, je zapotřebí právě působení Ducha.

Jenže také obrácený přístup je nutný – to, co se vydává za výsledek působení Ducha sv. je třeba poměřovat Ježíšovým příkladem a Písmem. Aby údajné projevy vanutí Božího Ducha nebyly něčím zcela jiným. Takové nadšení, mnohdy jistě dobře míněné, je proto třeba zkoumat a případně i dostat pod kontrolu, aby nepřineslo více škody než užitku. Potřebujeme obojí – Písmo i Ducha, abychom se vyhnuli krajnostem v podobě lpění na liteře, fundamentalismu, nehybnosti na jedné straně a na té druhé pak propadnutí všelijakému blouznění a přesvědčení, že ve svobodě, kterou dává Duch, je vše dovoleno. Proto se modleme, jak nás vyzývá název dnešní neděle, v této souvislosti zvláště za kazatele, teology, ale též za učitele náboženství, nedělní školy a všechny, jejichž úkolem je Písmo a Ježíšův příběh zvěstovat a vykládat, aby tak činili s opravdovou moudrostí a pod skutečným vedením Božího Ducha.

A nyní ještě k druhému tématu. Po Ježíšově odchodu k Otci bude učedníky provázet také pokoj jejich Mistra. Pokoj odlišný od toho, čemu se „pokoj“ říká běžně. Tedy nikoli jen nepřítomnost války, ani stoický klid, kdy se snažíme nenechat se ničím rozhodit, ani pouhá bezstarostnost a lhostejnost. A už vůbec ne údajný mír vynucovaný za použití zbraní a vnucovaný těm, kteří o životě v míru mají jiné představy. Biblický pokoj se uskutečňuje především ve znamení dokonalosti a naplnění. Má svůj rozměr pozemský, mezilidský, ale týká se rovněž a především vztahu mezi člověkem a Bohem. Pokoj znamená především Boží dar. Můžeme si jej spojit s tím, co nazýváme spása, záchrana od Boha. Tedy s naplněním tohoto věku a příchodem Božího království v jeho plnosti. Dobré Boží budoucnosti.

Ovšem protože tento svět ještě nepominul, je třeba pokoj, o němž mluví Pán Ježíš, chápat jinak. Můžeme snad použít výraz „vzdoropokoj“. Jedná se o pokoj přítomný navzdory všemu nepokojnému a pokoji odporujícímu okolo nás. V tomto smyslu tedy pokoj neznamená nepřítomnost konfliktů, potíží, hladký a sladký život.

Vzkříšený Pán zdravil své učedníky slovy *Pokoj vám*. Tento pokoj, pramenící z důvěry v jeho lásku a věrnost, která *jde až za hrob* – hrob jeho i hrob náš – však pro nás neznamená automatickou a stálou, bezúdržbovou danost. Je třeba o něj znovu a znovu usilovat, nenechat se převálcovat obavami a starostmi, které se nás zmocňují a pokoj Boží z nás vyhánějí.

Pro mnoho lidí dnes představují značnou starost rostoucí ceny potravin a vlastně všeho ostatního. Hrozící nedostatek. Jestliže je mezi námi i za příznivých ekonomických podmínek určitá část sociálně slabých, pak v situacích jako je tato, jejich počet ještě stoupá. Uživit sebe, uživit své blízké je jednou z nejdůležitějších úloh člověka. Dodává mu pocit důstojnosti, samostatnosti. Určitě není příjemné žít s představou, že zanedlouho možná přijdeme o bydlení či nebudeme mít peníze na nejnutnější potřeby. Takové obavy nejsou důvodem k výsměchu či zlehčování. Ale také ony mohou člověka zničit, pokud se na ně přespříliš upne.

Poněkud jinak je tomu však s tím obyčejným sháněním věcí zbytných. Tohle musím mít a tamto taky a k tomu ještě tohle. Abych snad neměl málo. Takový přístup může mít třeba i podobu budování kariéry či snahy zajistit rodinu. Ještě musím postavit dům a sehnat pro děti to a ono... Nic na první pohled zavrženíhodného, přesto však vnitřní pokoj může takovým postojem zásadně utrpět. Už nemáme největší starost o to, jak obstát před Bohem, ale jak se dobře zajistit na zemi. V takovém případě hmota vítězí nad Duchem.

Již jsem mluvil o tom, že Ježíšův příběh je pro nás příběhem vzorovým. Učme se tedy podle jeho příkladu dávat přednost vztahu k Bohu před vztahem k věcem. Snažme se žít ve zdravé svobodě od toho, co nás zotročuje, ve svobodě od strachu, aby bylo poznat, že v nás působí Duch svatý, Duch pokoje a důvěry k Bohu.

Přímluvy: Vzájme Pána slovy „prosíme tě, vyslyš nás“:

Pane, nejsi s námi tělesně, ale posíláš svého Ducha, aby působil v nás i ve světě. Dávej dary svého Ducha každému z nás, abychom s jeho pomocí pokračovali ve tvém díle. Prosíme tě, vyslyš nás.

Sesílej svého svatého Ducha do všech církevních společenství, udílej ho v bohaté míře kazatelům, teologům, učitelům náboženství a nedělní školy a všem, kdo se podílejí na šíření a výkladu Písma. Prosíme tě, vyslyš nás.

Učiň, ať tvůj Duch přináší do našich srdcí pokoj a důvěru ve tvé dobré záměry s námi a s celým tvorstvem, abychom nepropadali zbytečnému strachu, nýbrž šířili kolem sebe pokoj. Prosíme tě, vyslyš nás.

Přispěj svou pomocí těm, kdo se potýkají s následky válek, ničení životního prostředí, vysokých cen či zdravotních potíží. Prosíme tě, vyslyš nás.

Dávej moudrost, rozvážnost a správné poznání těm, kdo vládnou, aby spravovali svět spravedlivě a usilovali o dobro a prospěch všech lidí. Prosíme tě, vyslyš nás.

Udílej sílu a vynalézavost těm, kdo pomáhají druhým, zvláště v nebezpečných a náročných podmínkách, aby jejich dílo přinášelo co největší užitek. Prosíme tě, vyslyš nás.

Bud' s těmi z našeho společenství, kdo se potýkají s těžkými situacemi, naplňuj je svým pokojem a důvěrou ve tvou lásku. Prosíme tě, vyslyš nás.

Tichá modlitba

Modlitba Páně (píseň č. 385)

Ohlášky

- Do konce května lze v kanceláři přispět do sbírky pro Jeronymovu jednotu. Letos žádá o příspěvek také náš sbor, prosíme, pamatujte na to.
- Program během týdne:
V úterý v 15:30 se děti sejdou na náboženství. Ve čtvrtek od 17:15 se koná zkouška konfirmandů. V pátek od 14:00 je na programu konfirmační příprava a od 19 hod. mládež.
O víkendu 28. a 29. května se ve Vrchlábí koná Benefiční festival Zahrada.

Poslání: Dát se vést sobectvím znamená smrt, dát se vést Duchem je život a pokoj. (Římanům 8,6)

Požehnání: A pokoj Boží, převyšující každé pomyšlení, ať střeží vaše srdce i mysl v Kristu Ježíši.

Píseň: 534